

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 5 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălănitare pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Revista politică.

Sibiu, 17 Februarie 1884.

Diariistica maghiară a căpătat nouă materie de exploatat, și ea se folosește cu prisos de ocaziunea binevenită. Este vorba de noua partidă anunțată în zilele din urmă a membrilor din casa magnaților cu diferitele grupe opoziționale din casa de jos, care s'a prezentat publicului fără programă, și vrea să apuce frânele guvernării fără programă, și odată ajunsă în fotoliul cel roșu, ea va scîi guvernarea tot fără programă. Lucrul în sine e de tot neînsemnat, căci programa tuturor programelor, după cum cetim în „Pesti Napló”, este trântirea guvernului.

Din acest incident s'a născut o crâncenă luptă de condeiu, care ca toate luptele de condeiu în materie politică, se rotește în giurul unor anumite persoane. Cele guvernamentale prelângă șeful guvernului actual, celelalte invocând ținuta politică a lui Deák de prin anul 1860, prelângă Apponyi et Comp. Centrul acestora este diariul „Pesti Napló.”

Noi deocamdată înregistrăm lucrurile fără a le aprășia. La timpul seu nu vom întărșia a ne face și noi reflecșiunile noastre, dând caracteristica partidelor politice din Ungaria.

Mai caracteristic de cât această luptă de condeiu, și tot odată și mai importantă, este o ordinațiune a ministrului de interne adresată tuturor municipiilor din țeară. Ordinațiunea e datată din 24 Febr. a. c. și sună în chipul următoriu: „Din mai multe părți ale țerei am primit încunoscînțarea, că în timpul mai proaspăt s'au pornit din nou agitațiunile, pentru respândirea urei între rasse și confesiuni și pe calea aceasta se conturbă pacînica conveșuire a acelora, și că agitațiunea se continuă parte din conștiință rea, parte din neprecuțetare.

„Impregiurarea aceasta mi impune de datorință, ca cu provocare la circulariele mele din 2 Octomvrie 1882 Nr. 3397 și 28 August 1883 Nr. 3484 să provoc pe oficiile municipale a urmări cu cea mai mare atențiune agitațiunile eventuale contra ori-cărcei confesiuni sau a vre unei rasse din patrie, acele se le sugruma încă în embrion, și pe vinovați — fără privire la persoane — să-i pedepsească cu toată rigoarea legii, respective să provoace din acest incident fără amânare întrevinerea oficiilor competente în fie-care cas concret.

„Amplioiații comitatensi, comunali și de orașe sînt a se îndruma să fie cu cea mai mare atențiune și asprime față cu asemenea agitațiuni, și tot ce ei au făcut sau au esperiat în privința aceasta, să o facă cunoscut oficiolatelor municipale.

„Dela oficiolat însă pretind ca să-mi facă raport mai întăiu despre dispozițiunile făcute în urma acestui ceculariu al meu, și apoi din cas în cas despre cele esperiate și dispozițiunile luate în urma acelora.”

O conștiințioasă executare a acestei ordinațiuni ar avea roade mănoase pentru biserica și națiunea noastră. În special: comitetele administrative a le comitatelor au larg teren de ași desvolta binefăcătoarea activitate în aceasta direcțiune contra legioanelor de amplioiați subalterni, cari prin necurmatele lor agitațiuni și de și ruinează tot mai mult scoalele noastre naționale pentru ura lor de rasă.

Nu putem prevedea ce efect va avea dispozițiunea ministerială asupra acelora, cari sînt dedați a se svêrcoli în arena electorală și a recruta votanți pentru una sau alta partidă. Atât însă vedem că se fac promisiuni în dreapta și în stînga, se promite marea cu sarea; publicul surprins și de și cu manifeste electorale, care de care mai ademenitoare. Cei creduli au ce culege din miile de promisiuni câte le fac corifeii partidelor organizate.

Printre proclamațiunile electorale găsim una care se presentă sub formă foarte amăgitoare. S'a organizat un comitet al partidei independente — kossuthiane pentru părțile transilvane. Acest comitet s'a și prezentat publicului cu o programă strălucită. Dealtmintrenea partidele extreme din toate țările se pricep de minune a stabili programe fru-

moase, însă de regulă nerealisabile. Vorba e mai întăiu a seduce publicul, apoi vor vedea radicalii ce vor face. De acest calibru e și programa kossuthianilor din Transilvania. Ei promit independența Ungariei și desfacerea totală de Austria în privința politică, economică și financiară; stat independent inzestrat cu toate atribuțiile de suveranitate ce le are un stat independent. Apoi li se promite cetățenilor vindecarea tuturor relelor administrative interne, și altele. Ce e mai caracteristic — kossuthianii apelează cu multă căldură la concursul tuturor naționalităților pentru a apêra libertatea și unitatea statului unguresc contra puterilor omogene ce-l impresoară. Pentru acest serviciu generos kossuthianii cei entusiasmați sînt destul de sireți și reservați pentru a nu face naționalităților drept respătă vre o concessiune serioasă, cel puțin să le asigureze măcar pe hârtie conservarea limbei și naționalității fie și numai între marginile legali de astăzi. Regatul României și al Serbiei turbură mult liniscea independenților; *esempla trahunt* și de acea kossuthianii accentuară cu atât mai tare idealul unui stat unguresc independent.

Pentru noi programele extreme nu au nici o valoare reală și cu atât mai puțin bombasticele proclamațiuni ale kossuthianilor din întreagă Ungaria.

Din țările esterne sunt puține sciri însemnate. În România s'a deschis sesiunea extraordinară a parlamentului prin următoriu mesajiu regal:

„Sesiunea legislativă ordinară a anului 1883 — 84 încheindu-se la 15 Februarie și considerând că corpurile legiuitoare, pe lângă alte lucrări legislative, n'au terminat încă opera revizuirii unor articole din constituțiune;

„In virtutea art. 95 din constituțiune, Eu declar deschisă sesiunea extraordinară.”

Urmează apoi iscălitura regelui și a primului ministru.

Va să dică, sesiunea extraordinară e deschisă: dar până când? Mesajiu nu ne o spune. Nu încapă însă îndoială că această sesiune va sta deschisă până când îi vine gust s'o închiadă.

Fasa actuală a relațiunilor dintre Vatican și Germania e ilustrată prin șovăirea ce se observă deodată în cercurile clericale înalte din Roma. Era vorba de a declara vacant scaunul arhiepiscopesc din Posen-Gnesen și a denumi pe Ledochowski, înversunatul antagonist în lupta Curiei cu Prussia, de episcop suburbicar în Palestina. Acuma deodată se signalizează că negocăriile în privința aceasta stagnează. Pedeca e că Rusia voește în Posen un episcop german, ear Vaticanul propune pe Naumovicz, ca să satisfacă încâtva pe Poloni.

Apropierea dintre Rusia și Germania ia proporțiuni tot mai concrete. Se înmulțesc semnele care confirma simburul real al raporturilor amicabile. Organul de influință „P. Wiedemosti” se folosește de ocaziunea unei festivități militare pentru a reaminti Rusilor frățietatea de arme russo germană de odinioară, care și astăzi mai este basă legăturilor intime dintre Rusia și Germania.

Sânge reu a făcut această apropiere neașteptată în Pesta, unde această constelațiune nouă a întimpinat displăcere la toți politiciii. Ungaria nu se arată aplecată a accepta vechia alianță a celor trei imperați într'o edițiune nouă. Dar esigențele politice sînt în cele din urmă mai puternice decât dorințele patriotice.

„Cea mai nouă modă politică.”

(Urmare.)

Oare prelații nostri, scrie Timoleon, fac ei un serviciu mare cauzei naționale prin aceea că propagă maghiarisarea? Este oare fie-care episcopat o bastiune a maghiarismului, fie-care biserică catolică o espositură a maghiarisării. Într'adevăr organizațiunea bisericeii catolice ar fi chiar bună pentru a realiza astfel de misiune. Biserica catolică stă în legătură strinsă cu statul, ba este și astăzi o parte întregitoare a statului unguresc. Episcopul este un

mare domn. El are în mâinile sale o disciplină mai aspră decât un comandant. Fie-care preot i jură supunere necondiționată, el este dator a asculta orbesce. La cas de neascultare episcopul are putere nețărmită asupra lui, îl poate pedepsi, punându-l în statul preoților deficienți sau trimițându-l într'o monăstire. Clerul nu este ales de popor, deci este independent de acesta. Credincioșii mireni catolici n'au nici o înriurintă asupra regimentului bisericesc. Și nici este cu puțință să aibă. Aședemntul fundamental al bisericeii catolice este puterea episcopescă. Tesele din dreptul canonic ce privesc acest atribut sînt înarticulate în *corpus juris*. Biserica catolică ca institut absolutistic ar fi deci de minune aptă pentru a realiza scopuri politice de stat și prin aceasta maghiarisarea. Autonomia protestanților e cu totul altceva. La protestanți are și elementul mirean un rol. Autoritatea superioară nu are putere necondiționată asupra preoților subalterne. De acea nu e mirare, că panslavismul s'a încuibat în autonomia bisericeii evanghelice din Ungaria de sus. Atât însă trebuie să recunoșcem, că autoritățile superioare și conventul bisericesc fac tot ce pot pentru a stêrpi neghina. Și nisuițele lor în această privință au succes. Dacă s'ar întempla să n'aibă rezultat deplin, eu sînt convins, că bărbații cari stau în fruntea bisericeii evanghelice, mai curând s'ar arêta aplecați a restringe autonomia decât se suferă în biserica lor sub masca religiunii o organizațiune contrară cauzei maghiare. Dară prelații catolici arunca-vor oare organizațiunea absolutistică a poterii lor în cumpănă pentru maghiarisare? N'am văcut încă nici un prelat care să fi preferit scopurile maghiare scopurilor bisericesci. Repetăm ce am șis și de altă dată, că așa ceva nu zace în natura bisericeii catolice; ea vorbește cătră credincioșii săi într'o limbă, pe care aceștia nu o pricep. Și ea nici că poate vorbi altfelu. Nu mai încapă nici o îndoială, că ea nici nu se va grăbi a folosi ocaziunea spre maghiarisare în mod sistematic. Nici nu vreu să vobesc despre impregiurarea, că liturghia latină, dominațiunea limbei latine în biserică și în educațiunea preoților în genere nu este priințioasă maghiarisării. Predica nu va fi maghiară până ce credincioșii nu vor dori să fie. Maghiarisarea are mult de a mulțami numai unor preoți (plebani) singuratici, nu însă și prelatilor. Unicul Arnold Ipolyi scie să împreune maghiarisarea cu scopurile bisericesci în folosul maghiarilor. El prigonesce slavismul cu toată puterea organismului bisericesc. Dacă toți episcopii nostri, în a căror jurisdicțiune se află teritorii locuite de mai multe naționalități, ar lucra astfelu, biserica catolică ar face servii extraordinarie cauzei maghiare.

Afirmațiunea, că episcopii catolici nu fac nimic pentru maghiarisare, nu se potrivește de loc cu laudele, ce li s'au dat adese ori, în dieta ungurescă. Între alții dl Jokai a șis nu demult în dietă, că episcopatul catolic este una dintre columnele maghiarismului. Dar nici faptele nu adevăresc afirmațiunea de mai sus. Prin aceasta autorul se arată ca șovinist extrem, stăpânit de un neastêmpăr în privința maghiarisării. Pseudonimul autor impută episcopatului nestatornicie în politică și înclinarea spre Austria, ce au dovedit-o după revoluțiune la începutul absolutismului. Drept respătă pentru această atitudine șovăitoare Timoleon amerință episcopatul cu confiscarea averilor bisericesci scriind unele ca aceste: „Tisza a făcut în anul trecut citând pe lordul Beaconsfield alusiune la bunurile bisericesci. Cestiunea despre natura juridică a fondurilor religioare și al studiilor ocupă de mult timp dieta Ungariei. Însă cu toate acestea cestiunea tot nu doarme încă. Un lucru însă e sigur, că calvinistul Tisza nu va lua bunurile episcopilor catolici. Aceasta o va face odată un ministru president și guvern catolic. Eu însă nu vreau să deștept această cestiune din somn. Ba eu cred că în timpul cel mai deaproape nu este permis nimeni a se atinge de aceste bunuri. Adun-

cul deficitului le ar înghiți pe toate și deficitul tot va rămânea, din contră s'ar nimici și cea din urmă rezervă de avere națională. Pentru aceea această rezervă trebuie păstrată pentru timpuri de crise mari, când de cumva ar sosi aceste timpuri — ea ar fi de lipsă ca pond în cumpănă națională, căci e de prisos a mai documenta, istoria popoarelor apusene dovedește aceasta că bunurile preoțesci nu formează avere sau proprietate privată, de care nu este iertat a se atinge nimenea, la nici o împregiurare. Biserica a primit bunurile sale spre scopuri politice de stat nu ca proprietate privată. Biserica era atunci statul însuși, bunurile ei erau togma așa ale statului, precum erau bunurile Coroanei. Deci dacă statul unguresc și biserica catolică se vor desface definitiv unul de câtră altul, biserica nu va avea decât să ceară o despăgubire, însă bunurile nu le va putea lua cu sine. Deci nu este în interesul bisericii ca prin renitența sa în contra progresului să accelereze despărțirea definitivă. Voci singuratiche au atras atențiunea episcopatului la ori ce conflict ivit dela anii 1840 încoace asupra acestei cestiuni. Dacă episcopatul dorește să mai poseadă pe multa vreme bunurile sale atunci să nu se pună în cale nisuițelor statului și societății.

La alt pasagiu Timoleon istorisește despre primatele Simor: „Se dice — cu drept cuvânt sau nu, nu vreau să constatez — că el se teme de confiscarea bunilor bisericesci și a imenselor venituri ce le aduce arhiepiscopatul Strigoniului și de aceea el depune acele venituri în banca națională din Anglia în favorul bisericii sale. Atât e sigur că el trăesece cât se poate de simplu, ba chiar într'o sărăcie modestă, ceea ce te pune în uimire la o avere atât de mare.

Timoleon compune din istoria Ungariei un poemnic întreg de păcate ale clerului. Arhiepiscopul Gregoriu din Strigoniu a vrut să prefacă Ungaria la începutul secolului al 14-lea într'un stat papal, în *Regnum Marianum*; tot ajutorul ce l'a dat papismul înainte de bătăia dela Mohaci consistă în 1000 de galbani pentru înarmare în contra Turcilor; primatele Colonici a voit pe la finea veacului să degradeze Ungaria în provincie austriacă. Episcopii catolici au dirigit prigoniunile protestanților, tribunalul de sânge din Pojon, care a despoiat 300 familii de avere, libertate și viață. În anii 1830 și 1840 tot dânsii se luptară în contra căsătoriei mistice între catolici și protestanți, tocmai precum se luptă și astăzi în contra proiectului de lege pentru căsătoria între Creștini și Jidovi. Cu un cuvânt: ei au fost mai ultramontani decât sfînții părinți, și mai papisti decât papa.

(Va urma).

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Zernesci, în 14/26 Faur 1884. Stimat D-le redactor! Scoala formează generațiunile tinere eară generațiunile sunt speranța viitoriului națiunilor. Că aceasta este așa și nu poate fi altfel nu este martoră istoria. Spre a avea deci speranțe bune în viitoriul nostru, cu deosebire noi românii, căci deși am făcut în un timp așa scurt progrese îmbucurătoare, totuși însă trebuie să o recunoaștem, că stăm mai în urmă celorlalte națiuni conlocuitoare, noi românii dic considerând la referințele sociali în cari traim trebuie să îngrigim și să ne jertfim mai mult pentru cultivarea și pentru creșterea generațiunii tinere, cea ce o putem ajunge prin susținerea de scoale bune în comune și în alte locuri unde cer lipsele instrucțiunii. Scoalele elementari însă trebuie îngrijite și dotate mai bine, ca așa făcându-se posibile salare mai bune, să se poată aplica în tot locul învățatori calificați și apți din toate punctele de vedere, cari prelângă datoria lor de școală să fie tot deodată lumină între popor învățându-l și arătându-i calea pe carea trebuia să porceadă în afacerile vieții sale sociale, căci aci la masa cea mare și necultă a poporului un învățatoriu bun și consciu de chiemarea sa poate ajuta foarte mult, poate vindeca multe rele. Me veți scuza Domnule redactor că ating în aceasta cestiune de o așa mare însemnătate, atât pentru patrie în genere, cât și pentru națiunea noastră română în specie, că ating respective repețesc unele momente, cari sau tractat de atâtea ori de bărbați competenți și experți, cred însă că chiar și a repeți ce e bun nu strică și nu este superflu nici odată. Dacă ne punem o întrebare, că oare românii făcânduș-au datoria câtră scoalele lor confesionale populare sau nu, apoi trebuie să răspundem că în cea mai mare parte și-o au făcut după cât lea stat în putere și aceasta, atât ca indiviți, cât și ca comune confesionale și ca comune politice, și arată un zel împreună cu un devotament ce le poate fi

spre toată onoarea, a aduce și pe viitoriu pe altariul instrucțiunii publice posibilele lor jertfe pentru a crește națiunii fii devotați și patriei cetățeni folositori și laborioși.

Diseiu mai sus că neam făcut datoria, atât ca indiviți etc. cât și ca comune politice. Da așa este, căci sunt în patria noastră atâtea și mai atâtea comune, cari sunt locuite de români, sau numai de o confesiune, sau de ambele confesiuni, cari în puterea legii dau bucurosi cele de lipsă pentru școală și pentru instrucțiunea poporului. Art. de lege XXXVIII. din anul 1868 în §-ul 25 dispune că: în privința acelor scoale confesionale, cari până acuma au fost susținute din averea și venitul comunității îi stă în voia liberă respectivei comune a susține și mai departe usul de până acum; în cas însă dacă în o comună sunt mai multe scoale confesionale ajutorul comunei este a se împărți în proporțiune dreaptă, și nu se poate detrage dela nice o școală confesională până nu se sistează și dela toate celelalte. În §-1 143 tot al acestei legi se dice că salariul, emolumentele învățătorului le încassează și le predă la locul lor primăria comunală. În §-1 45 se dice că dacă în o comună numărul copiilor de altă confesiune nu ajunge până la 30 și părinții nu s'ar îngrigi pentru instrucțiunea lor în alt mod, și acești copii afară de instrucțiunea în religione, au să umele la școala confesională esistentă, și părinții lor sunt datorii a concurge la spesele acestei școale ca și ceilalți membrii ai confesiunii. În fine §-1 23 al Art. de lege LIII din 1868 dispune că: în comune și orașe locuite de indiviți de cofesiuni religionare diferite, comunele cari dau din cassa alodială ajutoare spre scopuri bisericesci s'au în favoarea oare-cărei școale confesionale are să împărțășească din aceste ajutoare pe fie-care confesiune religioasă în proporțiune dreaptă.

Deci dară să vede eclatant cumcă legea concede ba lasă în libera voie comunelor ca să ajute după plac și posibilitate școala și biserica, și aici se vede buna intențiune a legii spre promovarea învățământului. Cu durere o scim însă cu toții că în multe locuri și cu deosebire aici la noi în comitatul Făgărașului în vre-o câți-va ani din urmă nu se poate sci din ce motive s'au șters din rațiociniile comunelor astfel de ajutoare benevole, ba în o bună dimineață ne-am pomenit, că li s'a interdis comunelor, ca pre viitoriu să mai dea atari ajutoare. Aceasta încă poate fi un ce mare, dar nu-i mai dic pe nume.

Legea eară, adevăratele interese ale instrucțiunii și ale patriei pretind, eară comunele dau de bună voie și cu mare pietate ajutoriu și cele de lipsă școalelor și pre lângă toate acestea fără ca din partea contribuenților să se fi făcut nici cea mai mică contra-dicere, — nu sciu cine sterge și trage cu peana după plac prin rațiocinii și preliminarele comunelor ajutoarele date s'au preliminate confesiunilor. Mulți dintre ai noștri pre lângă marea politică ce o fac, s'ar putea jertfi și pentru afaceri ca de natura celor de sus și se-și ia cât de puțin timp și cât de puțină osteneală, căci vedem că în multe locuri față de atare procedere cei chemați tac nu dic nime deși se fac poate toate în fața și cu conlucrarea lor și poate însă-și „dic mai scii așa o fi că aceste ajutoare nu sunt ertate” nu-și eau însă osteneala ca să se uite și să cerceteze lucrul că cum trebuie să fie.

Fie-ce neajuns, fie-ce eroare însă trebuie îndreptată până nu este prea târziu, Vom vedea, că, la, noi, cum, se, va, îndrepta, lucrul,

La omorul din 9/21 Februarie.

Pre lângă cele scrise de noi în numărul trecut adaugem, că cercetarea asupra celor prinși se continuă neîntrerupt. Constatăm tot de odată, că publicul Sibian a contribuit și contribuie la descoperirea urmelor crimei. Prinși sunt până acum 5 inși, cari nu s'au aflat însă cu nimic vinovați; dar au convenit între sine și înainte și după întâmplarea omorului: Anton Kleeberg, în etate de 22 de ani, calfa de curelariu, în timpul din urmă scriitor pre la catastrofa; Robert Marlin, de 23 ani, mai pre urmă agent de mașine, și 3 frați Gruninger, dintre cari unul bărbier, altul strugariu și al treilea chelner în Sebeș. Cest din urmă susține, că pe timpul omorului n'a fost în Sibiu, ci a plecat câtră Sibiu numai în noaptea de Joi spre Vineri. Despre Marlin se dice că înainte cu câteva săptămâni a umblat să vândă pumnalul, care s'a aflat; e rănit la mână și s'a aflat o cămașă de a lui spălată, dar totuși cu unele pete de sânge. Atât e tot ce putem comunica publicului.

(Convocare). Pe baza §-ului 13. din Statute am onoarea a convoca adunarea generală ordinară a Reuniunii femeilor române din Sibiu Duminecă 26 Faur vechiu, a. c. după ameași la 3 oare în localitățile cassinei române din loc.

Ordinea zilei:

1. Raportul comitetului despre întregul periodul de trei ani.
 2. Revisiunea rațiociniului pre anul 1883.
 3. Alegerea noului comitet conform §-ului 18 din statute.
 4. Propuneri eventuale.
- Sibiu, 17/29 Februarie 1884.

Maria Cosma,
presidentă.

Varietăți.

* (Noul diariu în perspectivă). Despre aparițiunea acestui diariu am luat și noi notiță într'un Nr al foaiei noastre, fără a mai reflecta la el. Mai mulți amici ai noștri ne au atras atențiunea că diariul din perspectivă are de țintă numai scopuri personale și că scopul principal este sugrumarea diariului nostru.

Ni s'a spus că în profitul acestui diariu s'a făcut propagandă formală nu numai în statul nostru ci mai mult în România, prin conecsiunea unor membri din consortiu cu unele cercuri din România.

Noi n'am dat credemnt la asemenea șoapte, căci dela oamenii din consortiu nu putem aștepta atâtea reînță.

Vine însă „Viitoriul” din Budapesta și în numărul 21 din 13/25 faur, scrie între altele următoarele: „Adevărul e după scirile cari le-am primit noi de adreptul din Sibiu, că acolo sa hotărât scoaterea unui jurnal opozițional sub redacțiunea dlui Cristea și angajându-se de colaboratori Dl Becknitz frații Brote, Dr. Barcianu și alții, și că tendența foaiei ar fi să doboare pre „Telegraful Român” și pre tipografia archidieceșană”. Dacă asta e tendența, atunci întreprinderea nu e salutară.

Noi deși vedem tipărit negru pe alb, nu credem, căci toată espunerea e prea personală, și ea vine dela un diariu, despre care unora le place a afirma, că el ar vrea să zădărnicească causele naționale românesci.

Trecem mai departe. Competenți sunt cei din București pe cari se va rădima diariul din perspectivă. Eată ce cetim în „Romanul” de Joia trecut 16 Faur.

„România liberă” este informată că în Sibiu are să apară în curând, sup direcțiunea unui comitet, un diar român cotidian (primul de acest fel în Transilvania).

Vom saluta cu bucurie nesfârșită aparițiunea acestui nou organ de publicitate trans-carpatin. Între celelalte servicii ce el va aduce națiunii, va fi de sigur și acela de a amuși cu desevărșire glasul foaiei metropolitane, care de câtuva timp condusă în ideile mironiane (dacă idei se pot numi), nu poate contribui decât la încurcarea spiritelor și compromiterea causei.

Diarele „România Liberă” și „Românul” vor fi sciind ele pentru ce scriu așa după cum scriu. Ne prinde însă mirarea, cum de oamenii serioși ca cei dela „România liberă” și „Românul” prin călduroasa lor salutare și incuragiare vin și discre lizează în public o întreprindere, care de-și e îndreptată spre nimicirea unui diariu românesc și a unei tipografii a bisericii ortodoxe române, în fruntea căreia stau toți matadorii din consortiu, totuși nu se poate dice despre ea cu positivitate că va avea numai aceste tendențe contra bisericii noastre.

După părerea noastră cei de dincolo mai mult strică noului diariu în spe, decât i folosesc.

Ce vom face noi cei amenințați de acest vifor „în spe”, aceea e treaba noastră, și să nu ni se iae în nume de rău dacă, până ce nu vom vedea viforul anunțat și salutat, presupunem la oamenii noștri „cuget bun și inimă curată.”

* („Viitoriul” și dragostea lumii față de el). N'a fost diariu românesc, și nici că va fi curând, care să fi fost onorat cu atâtea distincțiuni și interesare, ca și fratele din Budapeste. Aproape toate diarele românesci sau ocupat cu el, și mai nou este testimoniu ce-i l face gratuit diariul „Frăția-Română Italiană” în Nr 4 din 15/27 Faur a. c.

Eată ce dice acest diariu între altele:

„Diarul „Venitorul” apărut în Budapesta, din îndemnul domnului Tisza, a luat asuprași sarcina a împăca pe Românii cu Ungurii. Prefecții de prin comitate au început a impune cu forța prin comune prenumărarea „Venitorului.” Lucru ne mai auzit ca Ungurii să impună un diar român. Cu toate aceste „Venitorul” nu află sprigin. Semn invederat că o împăcare cu Maghiarii este imposibilă până când va dura șovinismul maghiar. Semn invederat că până când „Venitorul” va pica la comanda

Jui Tisza și va adopta de basă a programei sale: starea actuală, până atunci Românii îl vor desprețui.

Profunzi politici sînt cei dela frăția-Italiană-română, și și mai adînc este fratele „Germanicus.” El ca german scie ce scie, și ca român nu scie ceia ce ar trebui să scie. El e supărat pe țiarul (Venitoriu???) pentru că spre a putea lucra și a luat de basă a programei sale starea actuală, și până va sta pre această basă, românii îl vor desprețui.

Dacă ar avea „Venitoriu” înțelepciunea politică a lui Germanicus și forța brută a celor ce stau cu burta la soare spre a le pica fript în gură porumbul din poveste, ar pune în mâinile românilor 10 oca de dinamit și ar asvêli Ungaria în aer cu cele 6 milioane de români cu tot. Și atunci aceea în adevăr ar fi stare excepțională modernă de a înțelepților moderni.

* (Postal). În urma ordinațiunii ministrului unguresc de comunicațiune dto 15 Febr. a. c. Nr. 5955, posta cu un cal dintre Homorod și Făgăraș dela 1 Martie a. c. începînd se schimbă în postă cu 2 cai, ear posta dintre Făgăraș și Brașov se reduce la stafetă simplă cu 2 cai.

Mersul acestora va fi:

Între Făgăraș Homorod:

Pleacă din Făgăraș la 9 oare 30 min. înainte de ameați, ajunge în Homorod la 3 oare după ameați.

Pleacă din Homorod dimineața la 8 oare, ajunge în Făgăraș după ameați la 1 oară 30 min.

Între Făgăraș-Brașov.

Pleacă din Făgăraș după ameați la 5 oare, ajunge în Brașov noaptea la 1 oară 20 min.

Pleacă din Brașov după ameați la 4 oare 30 min., ajunge în Făgăraș noaptea 12 oare 50 min.

Tot direcțiunea postală din Sibiu mai comunică că cu 1 Martie a. c. se deschide oficiu postal în comuna *Esztelnek*, comunicațiune în toată ziua cu *Kézdi Vásárhely* prin cariolă.

Cercul acestui oficiu se estinde preste comunele *Béfalva*, *Csomorány*, *Esztelnek* și *Kurtapatak*.

Competența acestui oficiu e: comunicarea de pachete, asignațiuni postale, ramburse și epistole cu bani.

Mersul: Pleacă din *Esztelnek* dimineața la oarele 4 și 30 minute, ajunge la *Kézdi-Vasarhely* oarele 6 și 30 minute. Din *Kézdi-Vásárhely* pleacă la oarele 8 dimineața și ajunge în *Esztelnek* la oarele 10.

Comunicațiunea între Sibiu și Brașov se susține încă neschimbată pentru luna lui Martie. a. c.

* (Convocare). Adunarea generală ordinară a despărțământului al III-lea al Reuniunii (Corporațiunii) învețătorilor români gr. or. din districtul al X-lea, se va ținea Joi în 23 Februarie a. c. st. v. la 10 oare a. m. în localul scoalei capitale. gr. or. din centrul Branului. La această adunare sînt invitați a lua parte toți On. membrii ordinari, fondatori și ajutători ai acesui despărțământ.

Obiectele sînt:

a) Desbatere asupra temei: „Cum se se propună studiul geografiei în an. I și II-lea din punct de vedere metodic.”

b) Disertațiune: Motorii principali pentru conservarea unui popor sînt religiositatea și moralitatea.”

c) Opinări asupra modalității în introducerea unor producțiuni literare musicale cu ocaziunea ținerii adunărilor generale.

d) Alegerea unui Vice președinte substitut al despărțământului.

e) Propuneri de sine statore.

Zernesci în 14 Februarie 1884.

Vartolomeu Bude,
presed. desp. III-lea.

Nicolau Pană,
notariul desp.

* (Mulțămită publică). Domnul Constantin Colbasi proprietariu a proveșut pre 3 copii de scoală din Spring cu vestminte și le a procurat și cărțile trebuincioase la 10 elevi din numita comună.

Pentru aceasta binefacere i se exprimă pe calea această mulțămită din partea celor competenți.

* (Carneval). Serată Musicală impreunată cu danț se va arangia Sâmbătă în 18 Februarie st. v. 1884 de cătră Reuniunea femeilor române din Brașov și săcele pentru ajutorarea vèduvelor sărace în sala otelului „La soarele de aur” în Satulung (Săcele).

Inceputul la 8 oare seara. Bilete de intrare à 80 cr. de persoană. *Comitetul arangiator.*

* (Carneval). „Reuniunea română de cîntări și musică” din Oravița arangează Duminecă în 2 Martie (19 Faur) 1884 în sala otelului „Coroana ungurească” din Oravița „Bal mascat” impreunat cu producțiunea corului seu vocal:

1. „Un cormaistor cu talent”. Scenă comică, cor bărbătesc și acompaniare de piano-forte, tectst și musică de Richard Genée.

2. „Cocoana Chirița” în voiagin, cîntec comic de V. Alecsandri.

În oara de paușă se va juca: „Bătuta și Călușeriul” de tinerimea din Oravița rom.

Prețul de intrare este pentru membri reuniunii și familia lor de persoană 60 cr., pentru membrii de persoană 80 cr., ear seara la cassă fără deosebire 1 fl. de persoană.

Bilete de intrare se capêta la dd. Atanasiu Stepan, Dimitrie Popovici, Dimitrie Pocrean neguțătoriu, Ioan Mateserian și seara la casă. Inceputul precis la 8 oare seara.

Comitetul.

* (Iniințarea unei academii ortodoxe pentru literatura, retorica și musica bisericească în seminariul clerical din Cernauți). Cetim în „Candela”: Spre a deștepta a învioșa și a întări zelul tineretului clerical pentru interesele științifice și morale ale bisericii noastre și mai cu seamă ale archidiecesei bucovinene, Inalt Preasânția Sa archiepiscopul Silvetstru Ingrigit de viitorul bisericii, binevoi a convoca o comisiune compusă din 17 membrii, ca să delibereze un statut corespunzător pentru activarea unei academii ortodoxe pentru literatura, retorica și musica bisericească în seminariul clerical de aici și să l supue consistoriului spre aprobare. Comisiunea respectivă constituinduse la 4/16 Ianuarie a. c. și alegîndu-și un comitet de 7 membrii, l'a însărcinat cu deliberearea statutului menționat. Inregistram aici cu mare bucurie această scire și salutăm cu deplină satisfacțiune inițiativa I. P. S. la iniințarea acestei academii.

* (Un comentariu precaut). Cât de bine sciu iesuții să nu incurce persoana suverană a monarhului în certele politice, despre aceasta ne dă dovadă instructivă țiarul „Vaterland”, care deși e înverșunat de moarte pentru denumirea calvinului Vay la postul de president al casei de sus totuși se ferește a se atinge de persoana monarhului, scriind: „Catholicii Ungariei se pleacă cu tot respectul înaintea actelor suverane ale Coroanei, nu pot trece însă cu vederea caracterul și tendențele sfaturilor și faptelor ministrilor responsabili și de aceea vor lua măsuri în consecință. Cei 9 ani ai regimului calvinist și jidano francmazon au umplut cu deseversire cupa necasurilor. A mai tăcea, ar însemna a lăsa să scadă iubirea și credința pentru religione, tron și patrie. Aceasta este pentru noi importanța faptului că după contele Cziraky urmează (calvinul) baronul Nicolau Vay.”

* (Măsurile decimale în România). În unul din nr-ii noștri trecuți am fost anunțat că în România cu începerea dela 1 Ianuarie 1884 s'au introdus măsurile decimale. Cetim acum în țiarele de dincolo că dl ministru al instrucțiunii publice invită printr'o circulară pe toți revisorii scolari de județe ca să puie în vederea învețătorilor să facă conferințe cu locuitori în toate Duminiile și sêrbătorile, și cu scolarii cei mai înaintați cel puțin de două ori pe săptămână, până ce și unii și alții vor pricepe foloasele practice și înlesnirea de a compara măsurile nouă cu cele vechi aflate încă în ființe.

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

Iubirea și atragerea copiilor cătră factorul principal al învețămentului, scoala.

Tot s'au discutat, și se discută asupra temei, cum s'ar putea să se înrădăceze în copii „iubirea și atragerea cătră factorul principal al învețămentului scoala”? Ba am putea dice: că mai nici la o conferință învețătoresc, n'a fost ca punctul acela să nu se fi luat la desbatere; și totuși nu s'au înregistrat ceva referitoriu la punctul acela; de oarece toți discutanții și au dat opiniunile diferite despre punctul acela, și opiniunile lor fiindcă difereau una de alta; astfel se încep mai întăiu o critică, după aceea o discussiune, și discutându-se se perde timpul, în urmă nu se poate lua la protocol nici o opinie de discussiune.

Astfel avînd eu câte-va minute libere pe lângă postul meu, am meditat asupra acestei teme atât de importantă, și am avut înainte numai aceea ca să-l fac pe copil amicul scoalei, și succedîndu-mi am ajuns la rezultat favoritoriu, și acel rezultat favoritoriu m'a îndemnat, ca să înregistrez ceva referitoriu la aceasta temă, ca punîndu-o înaintea on. cetitoriu cu deosebtre colegilor mei să-l poată servi de îndreptariu.

Momentul cel mai important pentru un copil e acela, când intră el întăiu oară în scoală, și se înfășoșază învețătorului seu.

Cei mai mulți copii când pășesc prima oară cătră scoală duc cu sine oare-care disgust cătră scoală și învețătoriu; de oare-ce scim că poporul nostru cea mai mare parte e necultivată, și necunoscînd părțile acestei calamități,

amenință pe copii pentru ori ce faptă petulantă, că se vor da la scoală unde predomnesce asprimea dacă nu se vor purta bine.

Astfel copii când ajung etatatea de a merge la scoală este înrădăcinat în ei disgustul cătră scoală pentru amenințările înrădăcinate în ei din partea părinților în etatea fragedă; nu voiesc a merge la scoală, cu toate că părinții se nevoiesc în urmă ale arăta folosul cel mare care l'au toți acei cari umblă la scoală și învață bine, totuși impresiunea dintăiu rămân în mintea și inima lor fragedă.

Ne punem întrebarea că cine este chemat de a desrădăcina din copii toate impresiunile cele amenințătoare? Și cine este chemat de a delătura din copii ura față de scoală?

Negreșit că toți acei cari sînt pătrunși de misiunile lor, vor da respuns precis, că învețătoriu ca factorul principal al învețămentului poate să le suplinească, și este chemat să le suplinească.

Dela învețătoriu atîrnă tot progresul învețămentului, el este chemat de a pregătî o generațiune mai bună, de a deschide calea spre mîntuire prin întemeierea și promovarea culturai naționale. Dela el atîrnă toată educațiunea bună sau rea. Învețătoriu este acel factor principal al învețămentului, carele e prim responsabil pentru nevenirea copiilor la scoală; de oare-ce dela el atîrnă iubirea, și atragerea copiilor cătră scoală.

Învețătoriu carele e consciu de chemarea sa sublimă va scii cum să pășească cu micii lui cât mai afabil, ca astfel să înrădăceze în ei iubirea, și atragerea cătră scoală; și folosindu-se în tractarea cu scolarii de maniera cea afabilă, a putea conta cu siguranță la scopul dorit.

Învețătoriu trebuie să cuvinteze cu astfel de cuvinte cătră copii ca să producă în ei cugete nouă, că el îi iubească pe dînsii și să nu aibă teamă de dînsul; și iubindu-i să-i iubească pe fie-care asemenea din inimă curată să nu facă deosebire între copii, punînd pond pe frumusețele esteriore, ci mai vîrtos pe cei mai slăbuși să-i iubească mai tare, dovedind în afabilitatea sa demnitatea părintească; de oare-ce el este ca un părinte substitut al copiilor. Maniera învețătorului trebuie să fie pătrunsă de moralitate, că numai așa va fi mai temeinică, și va putea să străplînte în copii moralitatea. Și ca copii se posadă aceasta virtute cardinală, învețătoriu trebuie să fie esemplul demnității morale. Învețătoriu carele e cu privire în tractarea cu scolarii, și e cu iubire și alipire cătră ei din inimă curată, și copii dovedesc aceea iubire, după maniera învețătorului față de ei; atunci și în ei se nasce asemenea iubire, și eată se nasce iubirea reciprocă, care e de mare importanță la succesul educațiunii și instrucțiunii. Copilul iubesce pe mumă sa, de oare-ce scie că l'a născut, și că l' iubesce. Însă pe învețător îl iubesce dacă el însuși arată iubire față de el. Ear învețătoriu carele este totdeauna moros unul ca acela nu poate aștepta dela elevii sei; prin urmare nici iubire și atragere cătră scoală! Scoala aceea care posedo această virtute cardinală e înfrumusețată cu tot darul, și cu tot binele; de oare ce scoala aceea devine loc plăcut pentru copii și copii caută toate acele mijloace numai pentru a merge la scoală, făcîndu-i diligenți încât și cei lenși devin diligenți. Și cât de important e aceea că copii sînt diligenți și activi la toate cele predate din partea învețătorului și se silose ca toate cele predate să le însușească și ei, și la ori ce vine din partea învețătorului sînt atenți ascultînd cu plăcere cuvintele cari le împărtășește învețătoriu. Astfel ascultîndule cu toată plăcere va se dică fiind atenți au cunoscință despre materia esplicată; și întrebărdu-i învețătoriu, vèdînd că sciu ce'i întreabă, atunci indemnul diligenței se desvoaltă și mai tare în ei, și așa se apucă de lucru voioși, și la toate mandatele ce vin din partea învețătorului sînt cu supunere voioasă, nu cu supunere măiestrită precum și ađi domnesce în cele mai multe scoale!

(Va urma).

Posta Redacțiunii.

Domnului Ioan Lungu paroch și asesor protopresbiteral în Bran. Corespondența Dtale nici la a doua recerere nu o putem publica. Aceasta tocmăi din respectul față cu domnul administator ppresb. Traian Meșian, pe care noi îl stimăm foarte mult, căruia însă Dta prin celea prea multe complimente, am putea dice servile, numai-i strici.

Ne pare rîu că Dta prelîngă naivitate mai documentezi se fă cu noi și un fel de amenințare și multă aroganță.

Cetesce în fruntea foaiei și vei vedea tipărit, că articlii nepublicați, nu se înapoiază. Amenințarea că vei merge la alte jurnale ortodoxe din Brașov, pre noi nu ne supêra.

Atragem atențiunea asupra inseratului A. Fraiss în Viena publicat în numărul nostru de astăđi.

(Mijloc de cură.) Tînturor căpi sufer de epilepsie, convulsioni (sgărciuri) și de nervi le putem recomanda un metod renumit în lumea întregă, recunoscut de cele mai înalte autorități medicinale, așa dicînd minunatul metod de cură al dlui profesor Dr. Albert, în Paris, place du Trône, 6; deci fie-care bolnav să se adreseze cu deplină încredere la sunumitul și mulți și vor dobîndi sănătatea, deși au desperat deja de a o mai revăe. În casa dlui profesor toți cei ce sufer de nervi vor afla locuință linistită, cei lipsiți de mijloace vor fi considerați; cum am înțeles din isvor sigur, prețurile capitalei universale Paris sînt relativ foarte etfine. Tractament și prin corespondență, dacă se va trimite istoricul detaiat al boalei. Trebuie să mai observăm, că dl profesor Dr. Albert va protinde onorar numai după ce se vor vedea rezultatele curei.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 28 Februarie n. 1884.

	Viena B-pesta	
Renta de aur ung. de 6%	121.80	121.75
Renta de aur ung. de 4%	90.20	90.10
Galbin	5.71	5.70
Napoleon	9.60 1/2	9.59
London (pe polița de trei luni)	121.45	121.45

Nr. 14. [273] 3-3

CONCURS.

În sensul ven. ordinațiuni consistoriale din 13 Decembrie 1883 Nr. 4309 B. se scrie concurs pentru ocuparea postului de capelan lângă neputiniosul și bătrânul preot Iacob Tărchilă din Șeica mare, parohie de a 3-a clasa în protopresbiteratul gr. or. al Mediașului, cu termenul de 30 zile dela 1-a publicare.

Emolumentele:

- a) Cuartir liber cu edificiile necesare asigurat din partea parohului.
b) Toate venitele stolare unde va servi capelanul computate cu 50 fl. v. a.
c) O leafă asigurată din partea parohului Iacob Trăchilă de 150 fl. v. a. pe tot anul.
d) O soarte de lemne din pădurea comunală computată cu 10 fl. v. a.

Concurenții, instruindu-și concurențele în înțelesul legilor vor avea înaintea de expirarea termenului a și le asterne scrisorului oficiu protopresbiteral.

Mediaș, în 20 Ianuarie 1884.

Cu împreună înțelegerea respectivului comitet bisericesc.

Dionisiu Chendi,
adm. protopresb.

Nr. 117. [672] 3-3

CONCURS.

Ne concurând nimenea, în urma concursului publicat pe baza rezoluțiunii Preaveneratului Consistoriu arhiepiscopesc ddo 4 August 1883 Nr. 2350 B. la postul de paroh, în parohia vacantă de clasa a III. Bodogaia inferioară cu filiile Fiatfalău și Uisechel, protopresbiteratul gr. or. al Sighișorei; prin acesta se scrie concurs nou, cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele sânt:

1. Casă parochială, cu grădina de legumi și pomii, pentru îndeplinirea edficatelor economice, cari lipsesc în prezent, s'au făcut dispozițiunile necesare.
2. Folosirea a cinci dărabă de pământ, din cari unul fânaș celelalte patru de arat cu un venit anual de 65 fl.
3. Dela 12 familii câte o clăie de grâu, clăie de 30 snopi, computate în bani 37 fl.
4. Dela 41 familii socotiți și vâdăvii și vâduvele, 164 ferdele cucuruz nesfârmat măsură vechie, cari dau un venit anual de 74 fl.
5. Folosirea cimiteriului cu un venit anual de 5 fl.

6. Dela 25 familii prestarea de ajutoriu, drept clacă de lucru, amăsurat stărei parochienilor cu carul sau cu palma, care dau un venit anual de 20 fl.

7. Venitele stolare, preste tot computate aduc un venit anual de 30 fl. Doritorii de a ocupa această parohie au de a și așterne petițiunile instruite conform dispozițiunilor „Statutului Organic” și a „Regulamentului Congresnal” la scrisorului oficiu protopresbiteral în termenul sus indicat. Concurenții cari vor posedă cunoștința limbei maghiare, vor fi preferați.

Sighișoara, 27 Ianuarie 1884.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tracului Sighișorei

În conțelegere cu comitetul parochial concerninte.

Demetriu Moldovan,
adm. ppre-b.

Nr. 59. [684] 3-3

EDICT.

Marina născută Nicolau Blidariu din Codlea, protopresbiteratul Branului de religiunea gr. or. a părăsit de 10 ani pe legiuitul ei bărbat Iosif Kurth din S. Sz.-György de biserica re-

formată, fără de a se ști locul unde se află și de mai trăesce, este prin această citat, ca în termen de trei luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contractă, și în absența ei se va pertracta și decide procesul divorțial intențat asupra-i de către bărbatul ei.

Brașov, 2 Februarie 1884.

Seannul protopresbiteral gr.-or. al tracului Branului ca for de I i stantă.

Demn de atențiune!

EPILEPSIE
CONVULSIUNI (sgârçiuri)
ȘI
BOLNAVI DE NERVI.

Află ajutoriu sigur prin metoda mea. Onorariu numai după ce se vor vedea rezultatele. Tractament prin epistole, sute de indiviți vindecați.

Profesor Dr. Albert.

Pentru deosebitele succese din partea societății științifice franceze distins cu medalia cea mare de aur clasa I-mă,
[646] 6. Place du Trône, Paris. 9

TELEGRAMĂ DIN PARIS.

Noi am fost recerçați, de a publica aceasta telegramă pentru speciala sa însemnătate.

Societatea de comerț franceză a deschis chiar acum în cetatea principală și reședința Viena o Filială a articolelor sale și vinde obiecte cu prețuri ne mai pomenite, în lumea comercială europeană.

 încă ne mai audite

și expediază atari în toate părțile de lume pentru bani trimiși înainte (solviți momentan) sau cu rambursă postală, până atunci, până când este încă oare care provisiune de obiecte aici.

Marfa constă din obiectele cele mai necesare, lucrate mai bine, mai practice și ne mai pomenit de eftine, de cari are necondiționat lipsă ori ce economiă de casă și fie-ce familie, și fiind-că societatea are filiale și în: Paris, Londra, Brusela, Amsterdam, Marsilia, Lille, Kopenhaga, Varșovia, Petrupole, Geneva, Zürich, Mailand și Turin, așa dară unde cumpără mai întregă Europa, sperăm, cum-că și locuitorii monarhiei austro-ungare vor folosi această ocașiune, carea nu se va mai da mai mult, și vor recomanda în interesul lor propriu cât se poate de mult, pentru că eftinătatea aceasta necredibilă.

a pus în uimire lumea întregă.

 Voiește cine-va să aibă ceva într-adevăr bun, practic, absolut necesariu și prelungă aceasta încă ceva ne mai pomenit și necredibil de eftin, atunci să folosească această ocașiune scumpă, carea nu va mai ocure în decurs de 100 ani și să comande cât se poate de iute și de mult. Cu stimă Societatea de comerț franceză.

În magazine este depositat următoriu număr de marfe:

- 5000 de oroloage de busnariu — Cylinder din platină cea mai fină de argint, regulate pe min tă, mai înainte cu 14 fl., acum numai cu 5 fl. 25 cr. — Un obiect foarte elegant. Cu o garanță pentru mersul acurat de 5 ani.
- 2325 oroloage-Anker cu 15 rubine (curate) adevărate, epasate pe secundă escelent, mai înainte cu 21 fl., acum numai cu 7 fl. 25 cr. Coperișurile sânt fine. Platină de argint, gravat. Cu garanță de: 5 ani.
- 3650 oroloage remontoir de aur doublé, de tras la toartă, fără cheiă, cu uvragiu fin regulat de platină, recunoscut de orologiu cel mai bun și eftin în lume, mai înainte cu 24 fl., acum numai cu 10 fl. 25 cr.
- 1400 oroloage adevărate-remontoir, de argint curat și probat de 13 loți, de tras la toartă, fără cheiă, cu întocmire pentru arătătoriu și cu uvragiu adevărat de platină privilegiată, repasate pe se cundă, un preț necredibil, într-adevăr ne mai pomenit de eftin: mai înainte cu 35 fl., acum numai cu 16 fl. 50 cr.
- 4200 oroloage franceze de deșteptat, și ca oroloage de masă foarte elegante, toate cu aparat de făcut sgomot, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu 4 fl. 80 cr., foarte ac modate pentru fie-care familie și pentru fie-care meser aș.
- 4980 mantele de ploaie americane de-Kautschuk, în toate mărimile, de o parte ca palton elegant, de altă parte cu mantea de Kautschuk, prin carea nu străbate frigul și umezeala, mai înainte cu 18 fl., acum numai cu 9 fl. 80 cr. Vestimentul cel mai practic și mai eftin; o căciulă (coif) elegantă tot la acest vestiment cu 1 fl.
- 6500 dusine de unelte de mâncare de argint de Britania, marfa cea mai bună și mai grea adevărat engleză. Singurul și unicul fabricat în lume, care și după o folosire de 30 de ani rămâne așa de alb ca argintul curat de 13 loți, mai înainte cu 12 fl., acum numai cu 2 fl. 50 cr. Toate uneltele de mâncare anunțate de alte firma sânt numai imitați.
- 15000 dusine de linguri de mâncat de argint de Britania, de cel mai greu fel (calitate), cari rămân totdeauna albe. Aceste linguri nu se pot deosebi de lingurile de argint cu at de 13 loți. Mai înainte cu 8 fl., acum numai cu 2 fl. 50 cr. toate 12 linguri de mâncare; 12 linguri de ca-
- fea însă, mai înainte cu 4 fl., acum cu 1 fl. 20 cr. Cu deosebire de comandat.
- 2000 de linguri mari de scos supă de argint de Britania, fabricatul cel mai greu și mai solid, cari rămân totdeauna albe, mai înainte cu 5 fl. acum numai cu 1 fl. Linguri mari de lapte mai înainte cu 3 fl. acum numai cu 50 cr.
- 2180 dusine de tase englezești de Britania, înfrumșețate foarte fin, mari o bucată numai cu 1 fl. 75 cr. la oaltă. Important pentru ospătării, cafelele și privați.
- 5000 părechi de șfeșnice de salon, de oxyd de argint Britania, își păstrează sub garanță totdeauna culoarea, în fasonul cel mai elegant gotic, mai înainte cu 5 fl. acum o părechiă numai cu 1 fl. 15 cr. Foarte eftin.
- 6000 cutii de zăchar, cu coperiș arginț și cu tasă de argint de Britania, bucată numai cu fl. 1.20.
- 3570 fuste pentru dame—Jupon-Moiré, pompoase cu plisă dublu colorat, un vestiment de tot practic neprețuiver, mai înainte cu fl. 7.50, acum cu fl. 2.80.
- 4780 năfrâmi de iarnă, pentru dame din lână cea mai curată, în colorile de brillant cele mai noue precum roșu, alb, sur, brunet, violet etc., în o culoare sau în mai multe colori, bucată numai cu fl. 1.25.
- 3970 năfrâmi de Cachemir, negre cu ciucuri de mătășă grei franțozesti, de 10/ de mare, o năfrâmă de tot elegantă, folositoare și practică. Prețul de mai înainte fl. 12, acum numai fl. 3.85. Fie-care damă, fie avută ori sermană se și procure sub orice condiție această năfr.ă admirabilă.
- 3000 cămăși pentru bărbați din cel mai bun Shirting cu pept neted sau după fason, mai înainte cu fl. 4.50, acum numai fl. 2.50. Pepturile sânt toate quadruple.
- 5250 cămăși pentru dame cu multe broderii svețiane și pompoase, mai înainte 6 fl. acum numai fl. 2.50. Premiata pentru calitatea escelentă.
- 6000 corsete de noapte pentru dame, cu broderii admirabile și pompoase preste întregă lor lungime, mai înainte 7 fl. acum numai fl. 2.50. Un vestiment pompos pentru fie-care damă.
- 3460 ismene pentru dame, cu plisă și cu broderii, sau din Prima-Chiffon sau din Barchen greu, mai înainte fl. 4.50, acum numai fl. 2.50. Și pentru bărbați.
- 6000 învălituri (Plaids) de călătorie curat englezești din Londra, fabricatul cel mai greu și mai solid, într-adevăr absolut necesar pentru casă, familie, călătorie și îmbrăcăminte, bucată numai 7 fl. Mai înainte a costat de 5 ori atăta.
- 3900 pânză de casă — de Rumburg sau de Sternberg, de 30 de coți, țesutura cea mai bună și mai necesarie pentru fie-care familie, bucată numai cu fl. 5.40, se vinde sub garanță.
- 8000 covoară (coperișe) de pat — Canevas, garantate de spălat, de 25 coți, în colorare brunetă, albastră, violetă, toate cu vergi cu fl. 5.40, învergăte roșu cu fl. 6.40.
- 5450 garnituri de masă, constătătoare din 12 serviete de Damast și din o față de masă mare de Damast, totul cu înfrumșetări de flori pompoase, m i înainte cu prețul de 7 fl. acum numai totul la oaltă numai cu fl. 4.85, într-adevăr necesari pentru fie care casă.
- 10000 dusine de batiste (năfrâmi de buzunariu) franțozesci cu magini colorate, cai nu și perd culoarea, toate tivite, o dusină num i cu fl. 1.50.
- 6000 dusine de batiste de mătășă, din mătăsa cea mai fină și mai grea de Lyon, fie care bucată de alt colorare, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu dusina cu fl. 3.95. Se pot folo i și ca năfrâmi de grunazi.
- 2450 dusine de ciorapi (colțuni) de mătășă americani, comodi de purtat, și sub ciorapi de iarnă, sug tori de sudori, mai înainte fl. 8, acum toate 12 prechile la oaltă numai fl. 2.90, nec sari pentru fie care.
- 1400 dusine de ciorapi de mătăsa americani, sănătose de purtat, de oare-ce recoresc plăcut piciorul și sug în un mod plăcut sudorile, mai înainte cu 12 fl. 12 părechi, acum 3 părechi numai cu fl. 1.30. Ne mai pomenit.
- 8000 de pipe din spuma cea mai fină, cu arămi (verigi) pompoase de argint de China curat, bucată numai cu 1 fl. 95, necesare pentru fie-care fumătoriu.
- 1100 sugarete de spumă, de spumă curată și fină cu înfrumșetări admirabile florentine și cu mamea de sucin în Etui de catifee fin, mai înainte cu 8 fl. acum numai cu 1 fl. 50 cr., până când singur Etu-ul este atât demn. Foarte interesant pentru fie-care fumătoriu.
- 2000 inele cu brilante. Imitațiune Fabrica ul cel mai nobil și mai măgitoriu cu splendoarea (lu-
- ciul) cea mai pompoasă și necredibilă, puse în aur doublé, mai înainte cu 10 fl. acum numai cu 3 fl. toate în Etui foarte fin de catifea.
- 2000 de părechi de cercei en brillante. Imitațiune. Puse (petrite) în argint curat de 13 loți, cu 2 bumbuț, cari nu-i poate deosebi nici un aurariu din lume de cei adevărați, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu părechiă, în Etui fin de catifea cu 2 fl. 50.
- 1600 medailoane cu brilante. Imitațiune din aur doublé, provădit cu imitațiunile cele mai frumoase de brilante, cari nu se pot deosebi de aurul curat. Mai înainte cu 9 fl. acum numai cu 3 fl. 50. Un obiect pompos.
- 1200 brășete cu brilante, chiar ca cele adevărate, nici un aurariu din lume nu le poate deosebi de cele adevărate, cu imitațiuni de brilante, mai înainte cu 16 fl. acum numai cu 3 fl. O minune în lucruri de pețioare.
- 1750 broșuri cu brilante. Imitațiune în margini foarte fine de imitațiuni de argint provădute cu mai mult de 20 de petri prețioase imitate, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu 2 fl. 50.
- 5000 lanturi de oroloage de aur foarte fin imitat, lanț dublu, care nu se poate deosebi de cele adevărate, în fasonul cel mai fin de aur, bucată numai 2 fl. 50.
- 5000 cămăși de mătăse — Finish, fabricat saxonic, de tot folositoare pentru încungurarea recelei, b cota numai 1 fl. 50, o trebuință absolută pentru bărbați și doamne.
- 5000 corsete cu rețea și cu lână, fabricat american. Un obiect de trebuință absolută pentru fie-care om. Scut contra recelei, numai cu 1 fl. 50. Escelente pentru bărbați și doamne.
- 5000 corsete de lână lucrate cu artă, fabricat englez-sc, necesare pentru bărbați, doamne și copiii bucată cu 1 fl. 50.
- 5000 ismene de lână lucrate cu artă, fabricat francez, o trebuință absolută pentru bărbați și doamne, garanție contra recelei, foarte elegante, bucată cu 1 fl. 50.
- 5000 pachete de Himalaya, fabricat american, necesare pentru bărbați și doamne, se poartă pe corpul gol sau preste cămășă, în timpuri reci și umede, bucată cu fl. 1.50.

Ca document al solidității celei mai stricte se primesce fie-care obiect, care nu convine, înderept, și paralele se reintore, fie care comandă este așa dară fără riscio. Comandele se efectuează, fiă că se fac cu rambursă postală, sau că se trimite suma mai înainte, chiar așa de consciințios, ca și când respectivul ar fi de față în persoană. Să se convingă fie-care prin o probă despre eftinătatea ne mai pomenită.

Adresa unde sânt de a se face toate comandele: **A. Fraiss, Hauptdepot internationaler Fabricate, II. Bezirk, obere Donaustrasse Nr. 107, WIEN.**

[681] 1-2